

II. ERANSKINA

HAUR HEZKUNTZAKO EREMUAK

1. Eremua Harmonian hazten

Harmonia haztearen eremua haurren alderdi pertsonal eta sozialean oinarrituta dago. Hiru eremuak beraien artean erlazioa dute eta hortaz banaezinak. Alderdi horiek bata bestearengandik banaezinak eta elkarren osagarriak direla ulertzen da eta era progresibo, bateratu eta harmoniatsuan garatzen eta erregulatzen dira. Eremu honek zentzia du beste eremuekin bat egiten duenean. Izan ere, ingurune fisiko eta natural zehatz batean gertatzen da eta hainbat lengoia zein hizkuntza erabiltzen dira norberaren garapenerako.

Irakaskuntza eta ikaskuntza prozesuak haur bakoitzaren ezaugarri, behar, interes eta estilo kognitibora egokitu behar dira. Bakoitzaren heltze-erritmo eta estiloarekiko errespetu osoa oinarrituta. Beraz, kontuan hartuko dira gorputzaren eta mugimenduaren garapena; pixkanakako norbanakoaren kontrola eskuratzea, eta nortasunaren eraikuntzaren prozesua, norbere pentsamenduarekin, ingurunearekin eta besteekin izandako harremanen ondorioz garatuko dena. Prozesu horretan helduarekiko dependentzia osotik abiatu eta era progresiboan bere garapenaren autonomiarantz aurrera egingo du, norbanako bakoitzak egoeretara egokitzea errazten dioten baliabide eta estrategiak integratzea eta erabiltzea barneratzen duen heinean.

Eremuari dagozkion kompetentzia espezifikoean, eskainitako hezkuntzaren ondorioz haurrengandik espero diren jardunbideak identifikatuko dira. Horiek etapan zehar haurrek izandako garapen pertsonal eta sozialarekin lotuta daude. Lehenengo hiru kompetentzia espezifikoean haurren garapen pertsonalarekin lotutako alderdiak garatuko dira: nortasuna eraikiz doan heinean bere buruaren kontrola eskuratuko du pixkanaka, besteekin harreman afektiboak sortzen hasiko da. Norbanakoak dituen baliabideen esker, egoera ezberdinetara doitzeko ahalmena eta autonomia garatuko du haurrak. Eremu horretako kompetentzia espezifikoeak kontuan hartuko dira norbere nortasuna eraikitzearen eta ingurune soziokulturaleko harremanen arteko korrelazioa. Nabarmendu, interakzioak era osasuntsu, iraunkor, eraginkorrean izatea, berdintasunez eta errespetuta garrantzitsua dela.

Eremuaren oinarritzko jakintzak bi bloke handitan banatuta daude: bata, norbanakoaren nortasunaren garapenean oinarrituta dago eta bestea, inguru zibiko eta sozialean gauzatzen den interakzioan.

Garapenaren lehen etapetan, gorputzetik bertatik datoz ikaskuntzak, harremanak eta adierazpenak. Gainera, ekintza autonomoaren oinarri ere bada gorputza. Eskola-eremua ume txiek beren inizatibarekin gauzatutako ekintzak sorrarazten dien gozamina aurkitzeko testuinguru aberatsa izan behar da eta horretarako behar duten laguntza eskaini behar die. Aurkikuntza hori da, hain zuzen, ingurunearekin lotuta duten behar nagusia segurtasun eta lasaitasunezko giro akuilagarri batean. Era horretan, haien gorputza osotasunean eta zatika ezagutzen joango dira, gorputzak eskaintzen dizkien pertzepziorako, ekintzarako, adierazpenerako eta mugimendurako aukerak, baita mugak. Gorputzaren bidez, sentitzen dutena hauteman eta identifikatzeko gai bihurtuko dira eta horiek adierazteko.

Etapan zehar erreflexuzko ekintzetatik geroz eta intenzionalagoak diren

mugimenduak egitera pasatuko da, aldi berean, geroz eta gorputzaren kontrol handiagoa lortuko du. Geroz eta trebetasun konplexuagoak eskuratuko dira eguneroko ekintzetan eta mugimendu, zentzumen, sinbolo eta arauen bidezko jolasetan tresnak eta erremintak erabiltzeko beharraren ondorioz. Garrantzitsua da jolasaren eta jolas sinbolikoaren arteko bereizketa egitea. Jolasa eskuztatzearekin, esplorazioarekin eta esperimenduzkoarekin lotuta dago. Jolas sinbolikoa, ordea, haurrak mundua ulertzeko duen modu bakarra da. Jolas sinbolikoaren bidez, haurrak inguratzen duen munduaren konplexutasuna bideratzen du. Hasieran, jolas horretan banaka arituko da eta garapenaren arabera besteekin parteka dezake. Jolas sinbolikoa, beraz, haurarena da, ez helduarena. Jolas horretarako inguruko tresnez balia daiteke, baina ez du zertan euskarririk izan.

Etap horretan izaeraren garapena bat dator besteenaren desberdina den nortasun propioa eraikitzearekin. Hezkuntzaren esku-hartzeak haurrak norberaren irudi doitu garatzera bideratu eta bide horretan akonpainamendu egin behar du.

Adin honetan deskubritzen du sexualitatea eta hori da sexuaren eta generoaren eraikuntzaren hasiera. Haurrak hezitzaileekin duen hartu-eman orok neurri handi batean gidatzen eta moldatzen du haurra, inguratzen duten helduen harremanetarako estrategiak imitatzeko eta errepikatzeko joera baitu. Estrategia horietan jarrera sexistak normalizatu egon daitezke, hori dela eta, ezinbestekoa da eskola-ingurunean egon daitezkeen bistako edo estalitako diskriminazio-mekanismoak identifikatu eta eraztea.

Afektibitatearen garapena bereziki garrantzitsua da etapa horretan ikaskuntzaren oinarria delako eta haurrak nortasuna eraikitzen duelako. Garrantzia hau dela eta, haurarekin hasiera-hasieratik landu beharko eremua da, miaketa, adierazpena eta emozio zein sentimenduen kontrol progresiboarekin batera. Batez ere oinarrizko beharrak asetzearrekin lotutako lehenengo emozioen berezko adierazpenak, pixkanaka, forma konplexuagoak hartuko ditu gizarteko arau eta balioak kontuan hartuta. Ingurunearekin izandako interakzioak norberari buruzko informazioa ematen du eta neurri handi batean norbere buruaren irudia eraikitzen laguntzen du. Irudi hori segurtasuna eta norberarekiko konfiantza eta autoestimua garatzearekin lotuta dago.

Zaintza bere osotasunean, kalitatezko zaintzak haurrari bere buruaren eta bere aukeren kontzientzia hartzen lagundu behar diote. Beharrak giro abegikor eta lasaian ase behar dira eta une oro era atseginean bizitzeko beharrezko denbora eskaini behar da. Ongizate horrekin bakarrik lortuko da gainontzeko printzipioek balio esanguratsu orokorra izatea.

Testuinguru horretan, eskola-bizitza errutina egonkorren inguruan antolatzen da. Errutinak erritmo biologikoen arabera antolatuta daude eta pixkanaka elikadura, higiene eta deskantsu ohitura osasuntsuak eskuratzeko eginak daude. Pixkanaka, bere gorputzaren zaintzan eta eguneroko bizitzako espazioen zaintzan lagungarri izango diren ohiturak eguneroko jardueren artean txertatzeko inizatiba handituko du. Aldi berean, autonomia pertsonala garatuko du eta kontzientzia piztuko zaio pertsonen eta inguruneak duten interdependentziaren inguruan eta mendekotasun ekologikoaren inguruan. Era horretan dependentzia osoa izatetik beharrak asetzeko nolabaiteko independentzia izatera aurrera egingo du. Era berean, ekologiarekiko eta gizartearekiko arduratsuak diren ohitura iraunkorrak eskuratzeko ditu.

Inguruan dituen pertsona esanguratsuekin kalitatezko lotura afektiboak ezartzeak haurrek errealitateak nola funtzionatzen duen jakiteko eta ulertzeko duten interakzioa

eta jakin-mina bultzatuko ditu. Eskola-ingurunean sartzean, gizarte-ingurune kide direla ikusiko dute: pertsonen arteko harremanak nabarmen zabaltzen dira, lotura berriak sortzen dira eta konfiantza, enpatia eta atxikimendua bezalako jarrerak garatzen dira, sozializatzeko oinarri sendoa baitira.

Eskola hezkuntza-espazioak bizikidetzakomunitate txiki bat bihurtzen da, non gizarte-trebetasunak garatzen diren, eta pertsona bakoitzak bere beharrak adieraz ditzake, besteen beharrak errespetatuz, elkarbizitzarako oinarritzko jarraibideak elkarrekiko errespetutik eratortzen direla ulertuta, eta gatazkak elkarriketaren bidez kudeatzen, eta edozein motatako indarkeria eta diskriminazioa saihestuta.

Aniztasun etniko-kulturalak ahalbideratzen du haurrek gizarteko usadio eta ohitura anitzekin harremanetan egotea eta horien aurrean ikuspuntu kritiko, ireki eta inklusibo izatea. Ikuspuntu horrekin gizartean dauden adierazpen kultural askotarikoak ezagutu ahal izango ditu eta era horretan, onarpenezko, errespetuzko eta estimuzko jarrera izan.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Gorputzaren ezagutzan eta kontrola garatzen eta hainbat estrategia eskuratzen joatea, haien ekintzak inguruko errealitatera era seguruan moldatuz norberaren irudi egokia eraikitzeko.

Haurrak bere gorputzak eskaintzen dizkion zentzumen eta balibideei esker, inguratzen duen orok eskaintzen dizkionaz baliatzean geroz eta era doituagoan bere autodeterminazioa, autonomia eta independentzia osatzen joango dira. Bere gorputzaren ezagutza, balorazioa eta kontrola izateko funtsezko alderdiak batira. Norbere burua besteengandik bereizitako pertsonatzat hartzea, "Nia"-ren kontzeptua lantzea eta auto irudi doituia eratzea prozesu garrantzitsuak dira. Prozesu horiek norberaren aukerei buruzko kontzientzia hartzea eskatzen dute, norberaren ezaugarriak eta besteekiko desberdintasunak identifikatuz, onarpena eta errespetua oinarri hartuta. Ingurunearekiko bat-bateko elkarreaginetatik, sentitzen dituzten sentsazioetatik eta norberaren, objektuen eta ingurunearen miaketatik abiatuta gertatzen dira.

Jolasaren bidez garapen harmoniko eta integrala bultzatzen duten esperientziak bizi dituzte, geroz eta gorputzaren kontrol eta autonomia handiagoa eta helduekiko independentzia handiagoa erakutsiz. Norberaren gorputzaren mugitzeko eta sentitzeko aukerak zeintzuk diren probatzeak, lekualdaketetan eta mugimenduetan kontrol dinamiko handiagoa lortzeko balioko du, erronkak gainditzeko eta geroz eta gorputz-eskema doituagoa sortzeko. Horrez gain, esploraziorako, eskuztatzeko eta ohiko tresnak erabiltzeko beharrezko trebetasunak garatzeko ere balioko dio.

2. Progresiboki emozioak ezagutzea, adieraztea eta erregulatzea beharrak eta sentimenduak adieraziz ongizate emozionala eta segurtasun afektiboa lortzeko.

Emozioak ezagutzen eta erabiltzen hastea funtsezko tresna da eguneroko bizitzako egoera aldakor eta zalantzarri pixkanaka, segurtasunez eta autonomiaz aurre egin ahal izateko. Norberaren beharrak asebetetzean eta jolaseko egoeretan emozioak Niaren garapenarekin, arau eta balio sozialen ezagutzarekin lotuta daude gehien; izan ere, beste pertsonetako interakzioen bidez, norberaren emozioak identifikatzen, ulertzen eta erregulatzen eta norberari buruzko informazio baliotsua eskuratzen aurrera egiten da. Horrek guztiak modu erabakigarrian lagunduko du segurtasun-sentimenduak eta konfiantza pertsonaleko sentimenduak barneratzen. Bi alderdi horiek funtsezkoak dira autoestimua eraikitzeke eta auto irudi doitu eratzeko, estereotipo sexistetatik urrun. Besteenganako konfiantza ere garatzen da eta horrek gizarte-harremanak hobetzen ditu, haurrak proposamen didaktikoetan eta jolasetan bere burua motibatzea eragiten du, eta sentitzen duena, pentsatzen duena, nahiago duena eta interesatzen zaiona hobeto ulertzea eta adieraztea ere eragiten du.

Horrela, oso egoera garrantzitsuak dira haurren eta familiaren lehenengo etorrera eskolara edo hara joan gabe denboraldi luze baten ondorengo itzulera. Beraz, beharrezkoa da momentu eta egoera horiek aurreikustea, planifikatzea eta diseinatzea bai eta horiek ebaluatzea ere. Aipatutako diseinua haurren ongizate fisiko eta emozionalean oinarritzen da. Haur bakoitzari dagokion prozesu horretan, ezinbestekoa da honako hau eskaintzea: espazioa, egun eta ordu malguak eta laguntza pertsonala, haurrei eta haien familiei.

Harreman harmoniatsuak eta kalitatezkoak ezartzeak haur bakoitzak bere mugak identifikatu eta gainditu ahal izatea esan nahi du. Norberaren indarguneak indartzea, behar pertsonalak arautzea, ondo egindako lana baloratzea, akatsetatik modu eraikitzailean ikastea zuzenketak modu positiboan onartuz, bere buruari eta inguruneari buruzko ekimenak hartzea, eta helburu errealista sormenez eta erantzukizunez ezartzea, taldearen partaide sentituz.

3. Eredu, arau eta ohiturak bereganatzea, aukera propioetan konfiantza eta lorpen sentimenduak garatuz, ekologiarekiko eta gizartearekiko arduratsua den bizimodu osasuntsua bultzatzeko.

Ohitura osasuntsu eta iraunkorrak eskuratzea eta pixkanaka eguneroko bizitzan txertatzea norbere gorputzaren zaintza geroz eta autonomia handiagoa lortzea bultzatzen du. Prozesu horretan ezinbestekoa da haurrak berekiko, besteekiko eta ingurumenarekiko errespetuzko ekintzetarako joerak sortzen laguntzen duten arauak buruz hausnartzea. Hori berdintasuna, interdependentzia eta ekologiarekiko eta gizartearekiko ardura kontuan hartzen dituen ikuspuntu batetik abiatuta. Gainera, ondasunen eta baliabideen kontsumo arduratsuari buruzko hausnarketa piztea ere espero da.

Hori guztia eskolako espazioetara transferitzen da, erritmo biologikoen erregulazioa eta norberaren denboretara egokitzea errazteko modu egonkor eta intentzionalen errepikatzen diren praktika sekuentziatu gisa ulertutako errutinak eginez. Horregatik, haurren ongizatea eta erosotasuna lortzeko beharrezkoa da arreta pertsonaleko uneak izatea, haur bakoitzari tratu individualizatua emanaz, batez ere beharrak asetzeari dagokionez, haren erritmo biologikotik abiatuta. Horrek guztiak norberaren buruaren pertzepzio doituagoa garatzen laguntzen du, bai eta elikadurarekin, higieinarekin, jantziekin edo atsedenarekin eskuratutako kompetentziaz kontziente izatetik datorren lorpen sententzia edukitzen lagunduko du. Azkenik, arriskuak

prebenitzearen eta istripuak saihestearen garrantziari buruzko ekimenak sustatu behar dira.

4. Berdintasun baldintzak dituzten gizarte-interakzioak ezartzea, laguntasunaren, errespetuaren eta enpatiaren garrantzia balioetsiz, balio demokratikoetan eta giza-eskubideen errespetuan oinarrituta bere nortasun propioa eraikitzeko.

Identitatea eraikitzea hurbileko gizarte-ingurunearekiko elkarrekintzen emaitza da. Besteekin eta munduarekin harreman berriak ezartzeko beharrezkoa da segurtasun- eta konfiantza-sentimenduak ematea atxikimendu-lotura osasuntsu eta egonkorrak sortuta. Errespetatuak, maitatuak eta baloratuak sentitu behar dira, lankidetzan, errespetu eta enpatiako ingurune batean gizarte-eredu egokiak modu naturalean har ditzaten.

Garapeneko lehen etapetan, haurra besteekiko desberdintzat hartzen hasten da; besteen adierazpen emozionalak hautemateko gai da, baina oraindik ezin du bere ikuspuntua hartu. Helduen interakzioen eta bitartekaritzaren bidez, gizarte-harremanetako eredu egokiak bereganatzen joango da, modu natural eta mailakatuan. Eredu horiek errespetuan, enpatian, genero-berdintasunaren sustapenean eta giza eskubideen errespetuan oinarrituko dira.

Taldearen aniztasun soziokulturala aitortzea eta balioestea proposamen didaktikoen eta jolasen bidez sustatu behar da. Horrela, hezkidetzan eta kooperazio prozesuetan ohitura eta tradizio anitzak era kritikoan sustatuko dira eta behar propioak asertzioz komunikatzea eta gainontzekoenen entzute aktiboa izatea bultzatuko da. Horrela, haurrek tresnak integratzen dituzte laguntza eskaini eta eskatzeko eta gatazkak elkarriketaren bidez kudeatzeko, helburu komun bat lortzeko. Horrek guztiak talde sozial bateko kide izatearen zentzua indartzen du, beste pertsonekin harmonian bizitzen ikasten laguntzen du eta talde-lana errazten du.

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Lehen zikloa	Bigarren zikloa
1. konpetentzia espezifikoa	
1.1. Ekintzak eta erreakzioak egoera bakoitzera egokitzea inguruarekin izandako interakzio ludiko eta espontaneoaren bidez, mugimendurako eta hautemateko dituen aukerak esploratuz eta zehaztasuna, koordinazioa eta intenzionalitatea hobetuz.	1.1. Gorputzaren ezagutzan aurrera egitea ekintzak eta erreakzioak egokituz eta oreka, zentzumeneren pertzepzioa eta mugimenduan koordinazioa garatuz.
1.2. Onarpena eta errespetua erakustea	1.2. Segurtasun pertsonala adieraztea

<p>norbere gorputzarekiko eta besteenarekiko, horren ezagutza pixkanaka hobetuz.</p> <p>1.3.Segurtasuna, nahitasuna eta konpetentziarekin lotutako sentimenduak adieraztea ekintza bakoitzean.</p> <p>1.4. Denboraren oinarritzko jakintzen inguruko ezagutzak erabiltzea, eguneroko bizitzako jarduera eta errutinetan eta beste gertaera batzuetan bere burua denboran kokatzeko.</p>	<p>jolasetan parte-hartzean eta eguneroko bizitzako egoera ugarietan, bakoitzaren aukeretan konfiantza izanez eta inizatibaz.</p> <p>1.3.Hainbat objektuz, tresnaz eta erremintaz anitzez baliatzea jolasetan eta eguneroko zereginetan, mugimen xehearen koordinazioaren kontrol progresiboa erakutsiz.</p> <p>1.4.Ekosistemetan (ikasteko espazioetan) eta jolas ez-estereotipatu zuzenduen eta espontaneoan testuinguruetan parte hartzea bere aukera pertsonaletara egokituz.</p>
<p>2. konpetentzia espezifikoa</p>	
<p>2.1. Emozioak eta sentimenduak adieraztea, pixkanaka kontzientzia emozionala eta erregulazio emozionalerako estrategiak garatuz.</p> <p>2.2. Beste pertsona batzuekin harremanak izatea nahitasuna onartuz eta adieraziz modu aske, seguru, begirunetsuan, estereotipo sexistetatik urrun.</p> <p>2.3. Ezbehar txikiei aurre egitea, hobetzeko gogoia adierazten duten jareren bidez eta laguntza eskatuz eta eskainiz.</p>	<p>2.1. Beharrak eta sentimenduak identifikatu eta adieraztea pixkanaka emozioen kontrola egokituz.</p> <p>2.2. Eguneroko egoeretan laguntza eskaintzea eta eskatzea, kooperazioaren onurak eta berdintasunezko harremanak balioetsiz.</p> <p>2.3. Ezinegonak, gogoko duena eta nahiago duena adieraztea, lorpenekin gogobetez eta segurtasuna adieraziz.</p>
<p>3. konpetentzia espezifikoa</p>	
<p>3.1. Norberaren eta ingurunearen zaintzarekin lotutako estrategiak eta ohiturak eskuratzea.</p> <p>3.2. Jardueren denborazko segida, erritmo biologikoak eta eguneroko bizitza egituratzen duten jarraibide soziokulturalak ezagutu eta aurreratzea, elementuekin, prozedurekin eta jarrera zehatzekin lotuz.</p>	<p>3.1. Norberaren eta ingurunearen zaintzarekin lotutako jarduerak egitea errespetuzko jarrerarekin, konfiantza eta inizatiba adieraziz.</p> <p>3.2. Gertaerei eta eguneroko jardueri lotutako denborazko segida errespetatzea taldeari ezarritako errutinetara ohituz eta gainontzeko pertsonetikiko errespetuzko portaerak garatuz.</p>
<p>4. konpetentzia espezifikoa</p>	
<p>4.1. Lotura eta harreman osasuntsuak ezartzea, gainontzeko pertsonetikiko nahitasunezko eta enpatiazko jarreraren bidez.</p> <p>4.2. Lehenago gertuko ingurunean behatutako jokaera eta egoerak errepikatzea, errespetuan, enpatian generoen arteko berdintasunean eta giza eskubideen errespetuan oinarritutakoak, imitaziozko jolasaren bidez.</p> <p>4.3. Berdinekin gatazkak kudeatzen hastea</p>	<p>4.1. Jolasetan eta talderako proposamenetan inizatibarekin parte hartzea beste pertsona batzuekin harremanetan jarriz nahitasun et</p> <p>4.2. Errespetuan, enpatian, genero-berdintasunean eta giza eskubideekiko errespetuan oinarritutako jokabideak eta egoerak erreproduzitzea, imitazio-jokoaren bidez.</p> <p>4.3. Era aktiboan parte-hartzea</p>

<p>pertsona helduaren bitartekaritzarekin, eta akordioak lortzeak dakartzan onuraz eta gogobetetzeaz jabetzen hastea</p>	<p>bizikidetasuna erregulatzen duten eta dibertsitateari errespetua eta genero-berdintasuna bezalako balioak bultzatzen dituzten arau sozialei buruzko hausnarketarekin lotutako jardueretan.</p> <p>4.4. Egoera gatazkatsuetan ekintzak kudeatzeko aukerak proposatzea beste pertsona batzuen irizpidea kontuan hartuz.</p> <p>4.5. Jarrera kritiko batetik eta errespetutik abiatuta bere ingurunean dauden ohitura eta tradizio etniko eta kulturekin lotutako jardueretan parte hartzea, horiek ezagutzeko interesa adieraziz.</p>
--	--

OINARRIZKO JAKINTZAK

<p>Oinarrizko jakintzak. Lehen zikloa.</p>
<p>A. Gorputza eta gorputzaren kontrol progresiboa.</p>
<p>Norberaren eta inguruko pertsonen irudia deskubritzea eta ezagutzea. Desberdintasunak identifikatzea eta errespetatzea.</p>
<p>Zentzumenen eta mugimenduaren bidez esploratzeko jakinmina eta interesa. Munduaren zentzumenezko integrazioa hautematerako aukeren bidez.</p>
<p>Esplorazioa eta esperientzia aktiboak. Mugimendu librea ikaskuntza- eta garapen-iturri gisa.</p>
<p>Beste pertsona batzuekin eta beste objektu batzuekin harremana. Trebetasun berriak ikasteko inizatiba eta jakinmina.</p>
<p>Eskuztatzearen bidezko esperimendazioa eta pixkanakako begien eta mugimenaren koordinazioaren kontrola objektu eta materialekin.</p>
<p>Mugimenduaren eta posturaren moldaketa eta pixkanakako kontrola eguneroko bizitzako egoeretan.</p>
<p>Egoera arriskutsuak identifikatu eta ekiditeko estrategiak.</p>
<p>Jolasa ongizaterako eta gozamenerako ekintza propio gisa. Esploraziozko jolasa, zentzu-mugimenezkoa...</p>
<p>B. Oreka eta afektibitatearen garapena.</p>
<p>Emozio-egoerak identifikatzeko eta egoera aniztetera moldatzeko estrategiak: itxarotendeborak, oinarrizko beharrekin eta zaintzekin lotutako frustrazio txikiak.</p>

Oinarrizko emozioen kausa eta ondorioak pixkanaka identifikatzeko jarraibideak.
Emozioen eta berezko adierazpen deigarrienen onarpena eta pixkanakako kontrola.
Segurtasun afektiboa lortzeko estrategietara hurbilpena: laguntza bilatzea, kontaktu afektiboa eskatzea.
C. Norberaren zaintzarako osasuntsuak diren eta naturarenerako mesedegarriak diren bizitza-ohiturak.
Berezko erritmo biologikoen pixkanakako moldaketa taldeko errutinetara.
Zaintzak eta oinarrizko beharrak.
Konpromezuarekin eta norberaren harmoniarekin lotutako errutinak: ekintzen aurrerapena; gizarte-portaera arauak jatorduetan, deskantsuan, higienean, lekualdaketetan, etab.
Elikadurarekin, higienezarekin eta norbere garbitasunarekin, deskantsuarekin edo espazioaren garbitasunarekin lotutako ohitura jasangarri, ekologiarekiko eta gizartearekiko arduratsuak.
Osasunari mesede egiten dioten eta ongizatea dakarten ekintzak. Itsura osasuntsu eta garbia izateko interesa.
D. Oreka eta afektibitatearen garapena.
Trantsizioa familia-taldetik eskolako gizarte-taldera.
Lehenengo lotura afektiboak. Beste pertsonetikiko interesaren zabalkuntza. Erreferentziatzko pertsonekin taldearen parte direla eta lotura afektiboa dutela sentitzeko estrategiak.
Taldea eta eskola gizarteko kidego-talde gisa.
Maitasunezko eta errespetuzko harremanak.
Ohiturak eta portaeraren erregulazioa besteen beharren arabera: entzutea, pazientzia eta laguntza.
Gatazkak kudeatzeko estrategiak.
Itxarote-jokabideak eta partehartze aktiboa garatzeko jarraibideak. Ekintza eta jolasetan ardura txikiak hartzeko estrategiak.
Ingurunean dituen ospakizunak, ohiturak eta tradizio etniko eta kulturalak.

Oinarrizko jakintzak. Bigarren zikloa.

A. Gorputza eta gorputzaren kontrol progresiboa.

Gorputzaren irudia bere osotasunean eta zatika: bakoitzaren ezaugarriak eta aldaketa fisikoen pertzepzioa.

Norberaren buruaren irudia, besteen aurrera egokitzen dena.

Desberdintasunen identifikazioa eta horiekiko errespetua.

Zentzumenak eta zentzumenen funtzioak. Gorputza eta ingurunea.

Mugimendua: koordinazioaren, tonuaren, orekaren eta lekualdaketen pixkanakako kontrola.

Tonuaren eta posturaren kontrol aktiboa objektuen, ekintzen eta egoeren ezaugarrietara egokituz.

Jolasa ekintza atsegingarri eta ikaskuntza iturri gisa. Jolasaren arauak.

Zereginak egiteko pixkanakako autonomia.

B. Oreka eta afektibitatearen garapena.

Norberaren emozio, sentimendu, bizipen, lehentasun eta interesak identifikatu, adierazi, onartu eta pixkanaka kontrolatzeko erremintak.

Laguntzeko eta elkarlanerako estrategiak jolasen eta errutinen testuinguruan.

Norberarengan segurtasuna, norbere buruaren aukeren ezagutza eta besteekiko asertzioa garatzeko estrategiak.

Akatsen eta zuzenketen onarpen eraikitzailea: mugak gainditzeko eta lorpenak erdiesteko estrategiak.

Kalitatezko lana balioestea: esfortzua, jarraitasuna, antolaketa, arreta eta inizatiba izateko ohiturak eta jarrerak garatzen hastea.

<p>C. Norberaren zaintzarako osasuntsuak diren eta naturarenerako mesedegarriak diren bizitza-ohiturak.</p>
<p>Oinarrizko beharrak: adierazpena, erregulazioa eta kontrola ongizate pertsonalarekin lotuta.</p>
<p>Elikadurarekin, higieనేarekin, deskantsuarekin, norberaren eta ingurunearen zaintzarekin lotutako ohitura eta praktika jasagarriak, ekologiarekiko eta gizartearekiko arduratsuak direnak.</p>
<p>Errutinak: zeregin bat burutzeko ekintzen planifikazioa eta sekuentziak; gizarte-portaera arauak jatorduetan, deskantsuan, higieనేan eta lekualdaketetan, etab.</p>
<p>Egoera arriskutsuak identifikatzeko eta istripuak ekiditeko jarraibideak.</p>
<p>D. Elkarreragin sozioemozionala ingurunean. Bizitza besteekin batera.</p>
<p>Familia eta eskolan hasteko prozesua.</p>
<p>Trebetasun sozialak eta bizikidetzarako trebetasunak: sentimenduen eta emozioen adierazpena eta bizikidetzarako oinarrizko jarraibideak, genero-berdintasunaren errespetua barne.</p>
<p>Norberaren jokaeraren erregulaziorako estrategiak. Enpatia eta errespetua.</p>
<p>Beste pertsonekin izandako interakzioetan sortutako gatazken kudeaketa.</p>
<p>Laguntasuna babeserako, indarkeriaren prebentziorako eta bakearen kulturaren garapenerako osagai.</p>
<p>Adeitasun-esapideak eta gizarte-interakzio onuragarriak. Laguntzeko eta kolaboratzeko jarrera.</p>
<p>Jolas sinbolikoa. Jolasa. Pertsonen, pertsonaien eta egoeren behaketa, imitazioa eta adierazpena. Estereotipoak eta aurreiritziak.</p>
<p>Beste gizarte-kidego talde batzuk: ezaugarriak, eginkizunak eta zerbitzuak.</p>
<p>Ospakizunak, ohiturak eta tradizioak. Haurrak ingurunean dituen identitate-adierazle etniko eta kulturalak balioesteko erremintak.</p>

2. Eremua. Ingurunea ezagutzea eta esploratzea.

Eremu honekin inguruneke osagai fisiko eta naturalak ezagutzea, behatzea eta

esploratzea bultzatu nahi da. Ingurunea haurarentzat emozio eta harridura iturri izan dadila eta horren pixkanakako ezagutzarekin, ingurumena zaintzea eta babestea errespetatu eta balioetsi dezan saiatu. Geure buruaren ezagutza eta gurekiko errespetua naturaren ezagutza eta errespetuarekin lotuta dago. Pertsonak natura ere bagaren heinean, haurra zaindu eta errespetatzen badugu, ingurumena eta natura zaindu eta errespetatzeko ereduak izango ditu.

Eremu horrek beste bien osagarri gisa du zentzua eta horrela interpretatu beharko dira arloak, hain zuzen, proposamen didaktikoetan: ikaskuntzen ekintzak eta ikaskuntzak era orohartzailean hartuta.

Eremuko berariazko konpetentziak, beraz, pentsamenduaren eta estrategia kognitiboaren garapenera bideratzen dira, ingurune fisiko eta naturala deskubritzeko prozesuaren bidez. Horrela, ikerketarako prestasuna indartzen da, gero eta zalantza-jarrera handiagoa sustatzen da eta konponbide dibertsifikatuak proposatzera animatzen da. Laburbilduz, haurrek ingurunearekiko duten jakin-mina sustatu nahi da, bai eta ingurunearen ezagutzarekiko jarrera aktiboa sustatu ere, eta, gainera, norbanakotik kolektiboarenganako bilakaera bultzatu nahi da: alde batetik, hezkidetzaren ikuspegiaren bidez, norberaren interesak asetzetik taldearen interesak aintzat hartuz igaroko da; bestetik, norbanakoaren ikaskuntzatik elkarlanekora.

Eremua hiru konpetentzia espezifikoren inguruan antolatzen da. Lehenengoa, ingurunea osatzen duten elementuen arteko harreman logikoak identifikatzen eta ezartzen laguntzen duten trebetasunak garatzera bideratuta dago; bigarrena, erronkak identifikatzeko eta balizko konponbideak proposatzeko jarrera kritikoa eta sortzailea sustatzera bideratuta dago; eta hirugarrenak, mundu naturalera hurbilketa kognitiboa, afektiboa eta errespetuzkoa dakar, erabilera jasangarria, zaintza eta kontserbazioa behar direlako kontzientzia pizteko

Horrela, ingurune fisiko eta naturala ikasteko espazio gisa eta ikaskuntza iturri gisa ulertzen da. Hori dela eta, oinarritzko jakintzak ingurunea osatzen duten elementuen sormenezko esplorazioaren eta esplorazio kritikoen arabera norberegantzen da. Prozesu hori ingurunearekin gorputzaren bidezko interakzioaren, ezagutzeko eta esperimintatzeko modu desberdinei lotutako trebetasun eta prozesuen eta beti izan behar duten errespetuan eta balioespenean oinarritutako jarreraren bitartez.

Txiki-txikitatik, haurrek inguruan dituzten objektuen eta materien portaera eta zenbait ezaugarri eta propietate aztertzen dituzte. Behin eskolan, beren ingurunea ezagutzeko eta ulertzeko ekin nahi hori bultzatuko da. Lehenik eta behin, beren ekintzen eta eskura dituzten objektuen manipulazioaren bidez, sortzen dituzten sentazioez jabetzen dira, eta beren jarduketan ondorioetako batzuk egiaztatzen hasten dira; orduan, intenzionalitatea agertzen da, eragindako efektuarekin duten lotura egiaztatzeko keinuak eta ekintzak errepikatuta. Aurrerago, lekualdatzeko gaitasun handiagoaren ondorioz jardun dezaketen espazioa zabaltzen eta dibertsifikatzen denean, esperimintazio-prozesuak aberastu egiten dira, aukera gehiago baitituzte ekintza gero eta askotarikoagoak eta konplexuagoak gauzatzeko.

Objektuei eta materialei buruzko esplorazio eta esperimentazioaren ondorioz, eta haien ezaugarri eta ezaugarri batzuen bereizketatik abiatuta, haurrek hautatutako irizpide baten arabera, taldekatu edo bildumak proposa ditzakete. Era berean, objektuen eta gaien atributu batzuen eta horien portaera fisikoaren arteko erlazioak ezartzen dituzte, eta korrelazioak egiten dituzte esku-hartze horien eta eragiten dituzten efektuen artean. Horretarako, hainbat estrategia garatu behar dira, hala nola aurrea hartzea eta aurreikustea, hipotesiak formulatzea eta espero dena betetzen den egiaztatzekeo fenomenoak behatzea, eta ezaugarri edo ezaugarri iraunkorren eta aldagaien arteko diskriminazioa. Azken batean, ingurune fisikoari dagozkion oinarritzko nozio eta kontzeptuetara hurbiltzen da intuizioa, betiere errealitatearekin kontrastatuta, eta pentsamendu zientifikoaren oinarriak finkatzen hasten dira.

Natura-ingurunea eta hura osatzen duten izaki eta elementuak haurren jakin-minaren eta interesaren lehentasunezko objektu izan dira beti. Beren esperientziei eta naturako elementuekiko harremani buruzko hausnarketari esker, fenomeno natural batzuen adierazpenak eta ondorioak behatu eta ulertzeko bidean aurrera egingo dute, eta pixkanaka izaki bizidunen, haien ezaugarrietako batzuen eta haien artean eta gizakiekin ezartzen diren harremanen ezagutzara eta baloraziora hurbilduz joango dira. Orain, garrantzi berezia hartzen du natura-ingurunearen aniztasuna eta aberastasuna balioestea eta balioestea sustatzeak, pertsonak ingurune horren parte garela eta ingurumenarekiko lotura afektiboa dugula deskubrituta. Bi faktore horiek oinarritzkoak dira eskolatik ingurumena errespetatzeko eta zaintzeko eta ohitura ekosangarriak eta iraunkorrak hartzeko jarrerak hasteko.

Haurrek, interesak eta emozioak bultzatuta, beren ekimenez parte hartuko dute aprendizai-egoeretan, eta objektuekin, espazioekin eta materialekin elkarreraginean arituko dira. Manipulatuz, behatuz, arakatuz, probatuz, identifikatuz, erlazionatuz, egiaztatuz, arrazoituz... Ingurune hurbileneko elementuen ezaugarriak eta ezaugarriak ezagutuko ditu. Era berean, metodo zientifikoaren eta pentsamendu konputazionalaren eta diseinuaren berezko trebetasun errazak esperimentatu eta hedatuko ditu pixkanaka. Gainera, lengoia eta adierazpide desberdinak erabiliko ditu bere ekintzak laguntzeko, autoerregulatzeko, aurkikuntza baten aurrean bere harridura eta emozioa partekatzeko, ideiak edo galderak egiteko eta bere interpretazioak edo ondorioak kontatzeko edo irudikatzekeo. Hori guztia testuinguru iradokitzaile eta erakargarri batean. Testuinguru horrek, behartu gabe, inguruan duena ulertzeko jakin-mina piztuko dio, eta sortzen dituen erronkei erantzutekeo irtenbide sortzaileak eta originalak proposatzera bultzatuko du.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Materialen, objektuen eta bildumen ezaugarriak identifikatzea eta haien arteko loturak ezartzea, esplorazioaren, zentzumen-manipulazioaren eta tresna errazak erabiltzearen bidez, trebetasun logiko-matematikoak garatzeko.

Etap honetan, haurrek inguratzen duen mundua deskubritzeko duten jakin-mina, zentzumen-manipulazioaren bidez esploratzen du, tresna ezin hobea da beren ingurune hurbileneko materialen eta objektuen ezaugarriak identifikatzeko eta haien artean erlazioak ezartzeko. Esplorazio-jolas honen helburua sortzen dituen sentazio fisikoez gozatzea da. Hala ere, haurraren garapen mailaren arabera, esploratzeko eskaria handitu egiten da: sentitzeko eta ukitzeko plazerra lortzeko

asmoari pixkanaka objektuen ezaugarriak ikertzeko interesa gehitzen zaio. Mugimendu zabal eta globalari ekintza espezifikokoak eta zehatzagoak egiteko gaitasuna gehitzen zaio. Horrek guztiak gero eta informazio gehiago ematen die beren ezaugarriari buruz.

Pertsona helduak argitura erronkak jarri behar dizkio haurrari ikas-egoeren eta esperientzia esanguratsuen bidez eta horretarako material mota eta lortu nahi den helburua lortzeko jarduera mota hautatu behar ditu, bizitza errealeko egoeretatik abiatuta, profesionalak eskainitako egoeretatik abiatuta. Jardueren abiapuntuak haurren interesak izan behar dira, indibidualak eta taldearenak, eta gainontzekoekin izaten dituzten interakzioek lehen mailako eginkizuna izan behar duela. Era horretan, haurrek ikasitakoaren artean loturak egiten dituzte, pixkanaka trebetasun logiko eta matematikoak garatzea ahalbidetuko diena: neurketa, lotura, sailkapena, antolamendua eta zenbaketa. Hasieran trebetasun horiek interes indibidualei lotuta egongo dira eta pixkanaka taldeko interesak ere aseko dituzten ikas-egoeren barnean.

2. Metodo zientifikoaren prozedurak eta pentsamendu konputazionalaren trebetasunak garatzea pixkanaka, objektuak behatzeko eta manipulatzeko prozesuen bidez, ingurunea interpretatzen hasteko eta planteatzen diren egoerei eta erronkei sormenez erantzuteko.

Pentsamendu zientifikoaren ikerketa-ekimenaren eta jakintzarekiko jakin-minaren oinarriak ezartzea Haur Hezkuntzako etaparen garapenari dagokio. Etapan zehar, haurrek irtenbide edo alternatibak aurkitu beharko dituzte hainbat gai, erronka edo egoeratarako. Eta, horretarako, hasiera batean errazak eta manipulatzailak diren prozesuak aplikatuko ditu, pixkanaka konplexutasuna areagotuko dutenak eta abstrakzio-gaitasun handiagoa eskatuko dutenak. Aipatutako prozesuak pentsamendu konputazionalako trebetasunen, diseinuaren eta metodo zientifikoaren gisakoak dira eta zeregin bat beste sinpleago batzuetan deskonposatuz aplikatuko dira, hipotesiak eginez eta ziurtatuz, esploratuz eta ikertuz, ezagutzak lotuz eta ideiak edo konponbide originalak planteatuta.

3. Naturaren elementuak eta fenomenoak ezagutzea, eta naturan eragina duten ohiturekiko interesa agertzea, pertsonen bizitzan ingurunea modu iraunkorrean erabiltzeak, zaintzeak eta kontserbatzeak duen garrantzia jabetzeko.

Ingurune hurbila da haurrak jaiotzen direnetik erlazionatzen diren lehen testuingurua. Bertan garatzen diren elementu eta fenomeno naturalek haren arreta erakarriko dute, eta aukera ezin hobea izango da haren jakin-mina pizteko, deskubritu ahala. Ingurune fisiko eta naturalarekin erlazionatzeko jarrerak hein handi batean baldintzatuko ditu haien esperientziak eta apendizaiak. Horrela,

hasiera-hasieratik, ingurune naturalera eta ingurune hori osatzen duten izaki bizidun eta bizigabeetara hurbiltzea bultzatu behar da, haien adinak eta gaitasunek uzten dioten arreta eta errespetu guztiarekin.

Ingurunearen aurkikuntza- eta ezagutza-prozesu hori kontserbazio-kontzientzia hasiberri bat garatzera bideratu beharko da, hasiera-hasieratik uler dadin guztion inplikazioa eta erantzukizuna ingurunearen errespetuan eta zaintza dela. Etapan zehar, garapen iraunkorrerako ohiturak hartuko dituzte eguneroko errutinetan, hala nola kontsumo arduratsua edo/eta natura zaintzea. Horri esker, pixkanaka ingurumenak eskaintzen dituen aukerak eta bizitzak ahalbidetzen duen guztia baloratzen ikasiko dute.

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Lehen zikloa	Bigarren zikloa
1. kompetentzia espezifikoa	
<p>1.1. Objektuen arteko loturak egitea oinarrizko ezaugarriak kontuan hartuta jakinmina eta interesa adieraziz.</p> <p>1.2. Eguneroko esperientziarekin lotutako oinarrizko kuantifikatzaile esanguratsuenak erabiltzea, eta jolasaren eta besteekiko interakzioaren testuinguruan erabiltzea.</p> <p>1.3. Oinarrizko nozio espazialei buruzko ezagutzak aplikatzea espazioetan kokatzeko, bai geldi, mugimenduan, norberaren gorputzarekin eta objektuekin jolastuz.</p>	<p>1.1. Objektuen artean hainbat lotura egitea ezaugarriak kontuan hartuz jakinmina eta interesa adieraziz.</p> <p>1.2. Oinarrizko zenbatzaile esanguratsuak erabiltzea jolasaren eta besteekin dituzten testuinguruan.</p> <p>1.3. Ohiko espazioetan era egokian kokatzea, geldi daudela, zein mugimenduan, espazioari buruzko oinarrizko ezagutzak erabilia eta norberaren gorputzarekin eta objektuekin jolastuz.</p> <p>1.4. Neurtzea beharrezkoa den eguneroko egoerak identifikatzea eta neurketarako gorputza edo beste material eta erreminta batzuk erabiltzea.</p> <p>1.5. Haien jarduera antolatzea, denborazko segiden ordena ezarriz eta denborari buruzko oinarrizko jakintzak erabilia.</p>
2. kompetentzia espezifikoa	
2.1. Zailtasunak, erronkak eta arazoak kudeatzea interesez eta inizatibaz, ekintza sinpleagoz osatutako sekuentzietan banatuz.	2.1. Egoerak, zailtasunak, erronkak edo arazoak kudeatzea jardueren sekuentziak planifikatuz, interesa eta inizatiba adieraziz eta maila berekoekin elkarlanean arituz.

<p>2.2. Hainbat estrategien bidez konponbide alternatiboak proposatzea, entzunez eta gainontzekoak errespetatuz.</p>	<p>2.2. Pixkanaka zailtasunen edo arazoen ondoriozko frustrazioa bideratzeko estrategiak erabiltzea.</p> <p>2.3. Hainbat elementu edo materialen portaeraren inguruan hipotesiak planteatzea eta eskuztatuz eta haiengan ekinez egiaztatzea.</p> <p>2.4. Erabakiak hartzeko geroz eta autonomia handiagoz hainbat estrategia erabiltzea eta planteatzen diren erronketako arazoei sormena erabilia konponbideak aurkitzea.</p> <p>2.5. zeregin analogiko edo digitaletarako ekintzen edo argibideen sekuentziak antolatzea, pentsamendu konputazionalerako oinarritzko konpetentziak garatuz.</p> <p>2.6. Proiektuetan parte-hartzea norberaren eta besteen iritziak partekatuz eta balioetsiz eta horietatik aurrera ondorio pertsonalak adieraziz.</p>
<p>3. konpetentzia espezifikoa</p>	
<p>3.1. Interesa adieraztea naturarekin lotutako proposamenekiko eta tokiekiko, baita inguruneke elementu naturalekiko ere. Naturako elementuak errespetatzea eta horiekin gozatzea.</p> <p>3.2. Bere inguruan ohikoak diren fenomeno atmosferikoak identifikatzea eta izendatzea eta eguneroko bizitzan dituzten ondorioak azaltzea.</p>	<p>3.1. Natura-ingurunea errespetatzea eta zaintzeko jarrera izatea eta gizakien ekintza batzuek bertan dituzten ondorio positibo eta negatiboak identifikatzea.</p> <p>3.2. Izaki bizidunek eta bizigabeek dituzten ezaugarri komunak eta ezberdinak identifikatzea.</p> <p>3.3. Natura-ingurunearen eta gizarte-ingurunearen arteko loturak egitea naturako hainbat fenomenoren behaketatik aurrera.</p>

OINARRIZKO JAKINTZAK

<p style="text-align: center;">Oinarrizko jakintzak. Lehen zikloa.</p>
<p>A. Gorputzaren harremana ingurunearekin. Objektuak, materialak eta espazioak sormenez esploratzea.</p>
<p>Ingurunearen eta horren elementuak esploratzeko jakinmina eta interesa.</p>

Zentzumenen bidez objektu eta materialak esploratzea.
Objektu eta materialen ezaugarriak identifikatzea. Esku-hartze desberdinek haiengan dituzten ondorioak.
Ordenean, elkarrekikotasunean, sailkapenean eta konparaketan oinarritutako loturak.
Oinarrizko zenbatzaileak testuinguruan jarrita.
Objektuekin eta norberaren gorputzarekin lotutako espazioari buruzko oinarrizko ezaugarriak.
Denborari buruzko oinarrizko ezaugarriak: aldaketa eta iraunkortasuna; segida eta aldiberekotasuna; lehenaldia, orainaldia eta etorkizuna.
B Esperimentazioa ingurunean. Jakinmina, pentsamendu zientifikoa, arrazoimen logikoa eta sormena.
Ingurunea aztertzea jarrera hauekin: interesa, jakinmina, irudimena, sormena eta harridura.
Jakintza berrien eraikuntza-prozesua: ezagunaren eta berriaren arteko harremanak eta loturak, aurreko esperientzien eta berrien artekoak; pertsona helduekin, maila berekoekin, ingurunearekin, etab. ikaskuntza garatzeko egiturak eta kalitatezko interakzioak.
Aldagaiak kontrolatzeko eredua. Ikerkuntzarako estrategiak eta teknikak: saiakuntza-errore metodoa, behaketa, egiaztatzea, galderak egitea.
C. Ingurune fisikoan eta naturalean ikertzea. Zaintza, balioespena eta errespetua.
Norberaren ekintzen ondorioak ingurune fisikoan eta natura-ingurunean.
Elementu naturalekin esperimendatzea.
Ohiko fenomeno naturalak: ondorioak haien eguneroko bizitzan.
Izaki bizidunak eta natura errespetatzea.

Oinarrizko jakintzak. Bigarren zikloa.
A. Gorputzaren harremana ingurunearekin. Objektuak, materialak eta espazioak sormenez esploratzea.
Objektuak eta materialak. Interesa, jakinmina eta errespetuzko jarrera esplorazioan zehar.
Ezaugarriak.
Oinarrizko zenbatzaileak testuinguruan jarrita.
Zenbakien funtzionaltasuna eguneroko bizitzan.
Neurketak egin behar diren egoerak.
Norberaren gorputzarekin, objektuekin eta ekintzekin lotutako espazioari buruzko oinarrizko ezaugarriak, geldirik, zein mugimenduan.
Denbora eta denbora-antolaketa: eguna eta gaua, urtaroak, zikloak, egutegia.
B Esperimentazioa ingurunean. Jakinmina, pentsamendu zientifikoa, arrazoimen logikoa eta sormena.
Ingurunea ikertzeko jarraibideak, interesa, jakinmina, harridura, galderak egitea eta jakiteko nahia.
Estrategiak eta jakintza berrien eraikuntza: ezagunaren eta berriaren arteko harremanak eta loturak, aurreko esperientzien eta berrien artekoak; pertsona helduekin, maila berekoekin, ingurunearekin, etab. ikaskuntza garatzeko egiturak eta kalitatezko interakzioak.
Aldagaiak kontrolatzeko eredua. Ikerkuntzarako estrategiak eta teknikak: saiakuntza-errore metodoa, behaketa, esperimentazioa, hipotesiak egitea eta egiaztatzea, galderak egitea, hainbat informazio iturri kontrolatzea eta haietan informazioa bilatzea.

Planifikaziorako, antolaketarako eta norberaren zereginen erregulaziorako estrategiak. Akordioetara edo adostasunera iristeko inizatiba erabakiak hartzerakoan.
Konponbideak proposatzeko estrategiak: sormena, elkarrizketa, irudimena eta ezagutza.
Prozesuaren eta ondorioen heteroebaluazioa. Aurkikuntzak, egiaztatzea eta ondorioak.
C. Ingurune fisikoan eta naturalean ikertzea. Zaintza, balioespena eta errespetua.
Naturaren elementuak (ura, lurra, airea) Ezaugarriak eta portaera (pisua, edukiera, bolumena, nahasketak edo ontzi-aldaketak).
Pertsonen ekintzen eragina ingurune fisikoan eta natura-ingurunean eta klima-aldaketan.
Jasangarritasuna, Iraunkortasuna, energia garbiak eta naturalak.
Fenomeno naturalak: identifikazioa eta pertsonen bizitzan dituzten ondorioak.
Izaki bizidunekiko eta naturaren baliabideekiko errespetua eta enpatia.

3. eremua. Komunikazioa eta errealitatearen adierazpena.

Haurren garapen integral eta harmonikoan laguntzen dute eremu honetan jasotzen diren lengoaiak, hizkuntzek eta adierazpideak. Ondorioz, beste bi esperientzia eremuekin batera era globalean landu behar da. Guzti hau, ahalbideratzeko, testuinguru esanguratsu eta funtzionaletan komunikatzeko eta irudikatzeko modu anitzak erabil ditzaketen apendizai-espazioetan gauzatuko diren apendizai-egoerak diseinatuko dira. Haurrak, bizi eta sentitzen duen oro barneratzen du zentzumenean bidez. Sentitzen duena, bizi duena, egiten duena komunikatzeko edota adierazteko errelatoak bere biziko garrantzia du. Errelatoak norbere barne eta kanpo egoera irudikatzen, antolatzen eta erregulatzen laguntzen du. Errelatoaren eraikuntza honetan, helduaren esku-hartzea eta akonpainamendua ezinbestekoa da. Estereotipoetarako joerarik gabe egiten dela ziurtuta. Beraien nortasuna eraikitzeke, errealitatea irudikatzeko eta besteekin harremanetan jartzeko haurrengan lengoia eta adierazpide desberdinen bidez komunikatzeko konpetentziak garatuko dira.

Eremu honen berriazko konpetentziak, haurra, beste pertsona batzuekin komunikatzean errespetua, etika, egoerarekiko egokitasuna eta sormena erabiltzeko trebetasunarekin lotzen dira. Alde batetik, ikuspegi komunikatiboa lantzen da, eta, bestetik, eleanitzeko eta kultur arteko testuinguru batean ikuspegi interaktiboa bilatzen da. Eremuko apendizaiak antolatzeke berriazko konpetentziak komunikazioaren funtsezko hiru alderdi ditugu: adierazpena, ulermena eta interakzioa. Lehentasuna hitzezko hizkuntza eskuratzeko prozesuari emango zaion arren, komunikatzeko lengoia eta adierazpide desberdinen komunikazio-aukerak ahalbideratuko dira. Komunikazioak bizi garen mundua interpretatzeko eta irudikatzeke aukera ematen du. Hori dela eta, konpetentzia espezifikoen artean, arloaren barnean dauden hizkuntzekin eta lengoaiekin lotutako adierazpen kulturaletara hurbiltzearekin harremana duen konpetentzia dago. Hori izango da lehen pausoa haurtzarotik kultura eta hizkuntza aniztasuna duen errealitatearen berri izateke eta horren balioaz jabetzeko.

Eremu honetan, komunikazio-konpetentzia garatzea espero da. Konpetentzia hori eboluzionatuz joango da. Hasiera batean, lehen mailako beharrak asetzeari lotuta dauden hizkuntza eta lengoaien kodeek, gorputz-adierazpenaren eta keinu-adierazpenaren bidezko elkarreraginean garatuko dira. Lehen elkarreragin horietatik, gero eta konplexuagoak diren mezuak modu eraginkor, pertsonal eta sortzailean sortzeko, interpretatzeko eta ulertzeko bidea egingo da.

Ahozko komunikazioa, bizipenak, sentimenduak, ideiak edo emozioak adierazteke, ikasteko eta jokabidea erregulatzeko tresna nagusia da. Horregatik, ahazko komunikazioa eskuratzeko eta garatzeak garrantzi berezia du etapa honetan. Ahazko hizkuntza pertsona helduarekin komunikazio esanguratsu eta aberatsaren bidez garatuko da. Heldua izango da eredu garria eta ondorioz, berak erabiltzen dituen eredu inklusiboen bidez, elkarrekin desberdinek zentzua emango diote komunikazio egoera bakoitzari. Gero eta konplexuagoak diren formetara eta erabileretara pixkanaka gerturatzeko eta garatzeko, hitzik gabeko komunikazioaren elementu batzuk ere sartuko dira.

Ezinbestekoa da, ahalik eta lengoia gehien garatzea eta haien arteko erlazioa ahalbideratuko duten, ingurune mutilalfabetizaille aberatsak eskaintzea. Hizkuntza idatziaren kasuan, berdina eta helduak irakurle eta idazle eredu dira. Eredu diren heinean, jakin-mina sortu, interesa piztu eta hizkuntza idatziaren esanahi sozial eta kulturala esploratzeko eta deskubritzeko gogoia piztuko diote. Interes hori areagotu egingo da haurren garapen mailarekiko eta interesekiko doituak diren liburuak eta bestelako testuak eskura uzten bazaizkie. Eskaintza hau, eskola bizitzako egunerokoa eskainiko da, haurtzaroko egoera funtzional eta esanguratsuetan kokatuta. Argi izan behar dugu idatzizko kodea eskuratzeko ez dela etapa honetan lortu beharreko helburua.

Etapeta honetan, literatura-testuekiko lotura emozionala eta ludikoa hasiko lotzen da. Bereziki, haur-literaturan murgilduko da gozamen-iturri gisa. Horrela, eguneroko testuinguruan, lehenengo sehaska-kantak, xuxurla-kantak eta ipuinak entzutean sortzen dira lotura emozionalak. Haur Hezkuntza etapa, ahazko literaturaren etapa nagusia da errimak, erretolikak, folkloreak... bere horretan landuko dira. Haur-literaturara modu naturalean hurbiltzeko, eskola espazioetan edota ekosistemetan liburutegia kokatzeko espazio goxoa eta abegikorra sortzeak, gerturaketa eta ezagutza honetan, lagunduko du; esanahiak eraikitzeke, irudimena eta fantasia garatzeko, norberaren eta besteen errealitate kulturaletara hurbiltzeko eta beste mundu batzuk ezagutzeko bidea da.

Era berean, arreta berezia eskaini behar zaio bai norberaren hizkuntza-

errepertorioaren, bai gainontzekoenaren inguruan jarrera positiboak sortzeari, horretarako sentimena eta beste hizkuntza batzuk ezagutzeko jakinmina piztu behar zaizkie beste hizkuntza eta adierazpide batzuk esplora ditzaten hertsatuz.

Haurrak bizi diren munduan elementu digitalek eragina dute komunikatzeko, informazioa lortzeko, ikasteko eta harremanak egiteko moduan. Hori dela eta, hezitzaile edo maisu-maistren ardura da tresna teknologiko eta digitalak erabiltzeko ohitura osasuntsuak, kritikoak eta arduratsuak har ditzaten pautak ezartzea. Era horretan, alfabetatze digitalaren prozesua hezkuntzako lehenengo etapetatik hasiko da.

Musika-lengoaia beste pertsonekin komunikatzea ahalbidetzen duen komunikazio baliabidea da. Gainera, hainbat alderdi garatzea ahalbidetzen du: entzute adi eta aktiboa; sentiberatasuna; inprobisatzea; gozatzea ahotsaren, norbanakoaren gorputzaren edo mugimenduen eta soinu bidezko jolasekin... Era berean, hainbat musika-adierazpen ezagutzen ere hasiko dira, ondorioz, kulturaren inguruko kontzientzia piztuz joango da eta garapen artistikoa sustatuko du.

Lengoaia-plastikoari dagokionez, etapa horretan hainbat trebetasun eskuratu eta garatuko dituzte pixkanaka eta aldi berean hainbat teknika eta materialekin esperimendatuko dute ideiak, emozioak eta sentimenduak adierazteko. Gainera, arte-adierazpen anitzekin lotutako hainbat eredurekin harremanetan jarriko dira eta horrela gaitasun estetiko eta artistikoak garatzen hasiko dira.

Azkenik, gorputz-lengoaia adierazpenerako aukera berriak ezagutzea baimentzen du. Aukera horiek komunikatzeko xedearekin, adierazteko edo helburu estetiko batekin erabil daitezke.

Etap hori, ulertzen den moduan, etengabeko ikasketan datza. Jaiotzatik eta etapa guzti horretan zehar, pixkanaka harraren bizitzako esperientziak zabaldu eta dibertsifikatu egiten dira. Aldi berean, hainbat lengoaia, hizkuntza eta adierazpidek dituzten adierazteko aukerak ezagutzeko eta esploratzeko interesa eta jakinmina pizten da. Haurra geroz eta era eraginkorragoan, propioagoan eta geroz eta geroz eta sormen handiagoz komunikatuko da eguneroko testuinguruetan.

Eremu honetan biltzen diren lengoaia eta adierazpen formek, haurraren garapen integrala eta armonikoan laguntzen dute. Hori horrela, beste bi eremuekin batera modu integratuan eta globalean esku-hartu behar da. Komunikazio eta errepresentazioa desberdinen erabilera ahalbideratuko duten ikas-egoera edota espazioak ez esterotipatuak diseinatuko dira.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Eguneroko egoeretan komunikazio-errepertorioaren eta esplorazioaren bidez interakzioak izateko interesa adieraztea beharrak eta asmoak adierazteko eta inguruneke eskakizunei erantzuteko.

Ingurunearekin interakzioak izateko nahia edo desira komunikaziorako trebetasunak hobetzearen eragilea da. Horretarako ezinbestekoa da emozioarekin

lotutako lehenengo interakzioen bidez gozamina sentitzea. Interakzio horiek egoera orokorretan izaten dira eta testuinguruak (keinuek, isiluneek, prosodiak...) haurrak lehen erabiltzeko gai ez zen hitzen zentzua ulertzea, adieraztea eta barneratzea errazten du. Pertsona heldua haurraren solaskide nagusia da bere lehen esaldietan eta heldua komunikazioaren esperientzia errazten du partekatutako esperientzien bidez.

Komunikazio-asmoa ahalbideratzea eta sustatzeak hainbat gaitasun hedatzen laguntzen dio haurrari, besteen mezuak interpretatzeko eta ingurunearekin elkarrengaitzeko lagungarriak direnak. Horrela, bere beharrak, emozioak, sentimenduak edo ideiak ongizate-giroan eta emozio- eta afektibitate-segurtasunean adierazteko gaitasuna hedatuz joango da.

Desberdintasun indibidual bakoitzaren errespetatuz, komunikazio-egoera esanguratsu eta funtzionaletan parte-hartzeak, hurrei aukera emango die pixkanaka beren komunikazio-errepertorioan lengoaiak (plastikoa, musikala, gorputzekoa, digitala...) eta hizkuntzak (ahozkoa, ez-ahozkoa) ezagutzeko eta integratzeko. Horietako bakoitzaren adierazpen-aukerak ezagutzeko, komunikazio-asmoaren edo ingurunearen eskakizunen arabera modu egoki eta eraginkorrean erabiltzeko.

Komunikazio-interakzio horiek pixkanaka komunikazio-harremanak arautzen dituzten konbentzionalismoak sustatuko dituzte. Horrez gain, beste lengoia eta hizkuntza batzuk ikasteko jakinmina eta motibazioa ere piztuko dute eta pixkanaka hainbat mezuren esanahietara hurbilduko dira ezagunak diren komunikazio-testuinguruetan.

2. Mezuak eta adierazpenak interpretatzea norberaren ezagutzetan eta baliabideetan oinarrituz ingurunearen eskakizunei erantzuteko eta ikaskuntza berriak eraikitzeko.

Ulertzeak era askotako mezuen (ahozkoak, idatziak, multimodalak) eta norbanakoaren, gizartearen, kulturaren eta artearen adierazpenen bitartez adierazitako informazioa jasotzea eta prozesatzea dakar hainbat esparru eta formatutan. Informazio hori interes eta behar pertsonalari lotuta egoten da.

Ulermenak mezuak interpretatzea, aztertzea eta hautemandako estimuluei erantzutea dakar. Horretarako, etapa honetako hurrek, aurrerapenak, hurbilketak eta inferentziak gero eta modu pertsonalagoan eta sortzaileagoan egiteko gaitasuna garatzeko hainbat estrategia bereganatu eta aktibatuko dituzte. Horrela, beste pertsona batzuen mezuak eta komunikazio-asmoak ulertu ahal izango ditu, eta esanahi eta apendizaiak berriak eraikitzen joango da. Akonpainamendu eta bidaidetza doituari esker, haurrak geroz eta autonomia gehiago garatzen eta lortzen doan heinean, mundua ezagutzeko maila ere handituz joango da.

3. Hainbat lengoia eta hizkuntza erabiliz, horietako bakoitzaren kodeak ezagutzeko eta komunikazio-beharrei erantzuteko dituzten adierazpen-aukerak miatuz, mezuak modu eraginkorrean, pertsonalean eta sortzailean gauzatzea.

Lehen etapetan mezua sortu eta igortzeak kontaktuaren behararekin eta

oinarrizko beharren asetzearekin dauka zerikusia; gorputz eta keinu hizkuntza lengoia ezinbestekoa da lehenengo komunikazio-ekintza horretan. Ahozko hizkuntza, pertsona helduarekin izaten den interakzioari esker, ikasteko; portaera erregulatzeko, eta beharrak, ideiak emozioak, sentimenduak eta bizipenak adierazteko baliabide nagusia bihurtzen da. Prosodiak eta hizkuntzaren hizketaz kanpoko ezaugarriek berebiziko garrantzitsua hartzen dute orain.

Etapan aurrera egin ahala, mezuak sortzeak bizi izandako edo imajinatutako errealitatearen alderdiak irudikatzea ahalbidetzen du. Haurra, hainbat lengoia erabiliz, geroz eta modu pertsonalagoan, komunikazio-testuinguru eta egoera desberdinetara doituz joango da. Haurrek, adierazpen-modu desberdinak erabiliko dituzte modu aske eta sortzailean. Haur bakoitzak errealitatearen ezagutzatik eta interpretaziotik abiatuta, kasu bakoitzean behar diren sinbolizazio-sistemak zein teknikak (ahozkoak, ez-ahozkoak, plastikoak, musikalak, digitalak...) erabiliko ditu. Heldutasun eta apendizaiaren prozesuaren une zehatzaren arabera, lengoia eta hizkuntza horietako bakoitzaren adierazpen-aukerak ezagutuko dituzte, esperimentazioaren eta erabileraren bitartez.

4. Idatzizko testuekin lotutako jardueretan parte hartzea norberaren inizatibarekin, funtzionalitatea eta ezaugarrietako batzuk ulertzeko interesa eta jakinmina adieraziz.

Haur Hezkuntzako etapa pixkanaka hizkuntza-idatzira hurbiltzeko ingurune abantailatsua da. Hizkuntza-idatzia komunikatzeko, ezagutzarako eta gozameneko tresna gisa ulertzen da. Ikaskuntza prozesua beti haurren garapenaren eta interesaren menpe egongo da. Haurrak testu idatzietara hurbilduz eta aurreikuspenen eta inferentzien bidez horiek esploratzen hasten denean, eta kalitatezko irakurketa eta idazketa ereduak behatzen dituenean, beregan horien oinarriak ezagutzeko jakinmina piztuko da. Idatzizko-hizkuntzaren ezaugarri eta konbentzio batzuk ulertzeko prozesuan aurrera egiten duen heinean, bertan dagoen informazioa ezagutzeko beharra handitzen da jolasean eta gozamenean oinarritutako jarrerarekin.

Beti errespetatu behar dira pertsona bakoitzaren garapen-pertsonalaren eboluzioaren erritmoa eta ezagutu behar da ikasteko leku edo ekosisteman haurrak bere burua eguneroko proposamenetan eskaintzeko prozesua. Haurrak ahozko-hizkuntza eta ulermena garatuta baditu, bere garapena eta interesa errespetatuz, Lehen Hezkuntzan finkatu beharko den prozesu bati hasiera emateko aukera eskainiko zaio. Liburutegiek edo idatzitako hainbat material eskaintzen dituzten espazioek haurrek hizkuntza-idatziaren zergatiaren eta funtzioaren ideiak lantzeko paper garrantzitsua izaten dute. Gainera, haur-literaturarekin lehen harremanen gozamena bizitzeko lekuak izaten dira. Era berean, idazketarako hainbat euskarri eta tresna leku eskuragarrietan izanda, haurrek gogoia izaten dute plazeragatik mezuak sortzeko eta pentsamenduak, bizipenak edo sentimenduak era naturalean adierazteak sortutako emozioa sentitzeko.

5. Komunikazio-estrategiak eta kultura-ezagutza aberasteko, haurren ingurunean dagoen aniztasun linguistikoa eta beste kultura-adierazpenak baloratzea.

Haurrek, jaiotzen direnetik, haien gertuko ingurunearekin dute harremana, hori da harremanetarako haien lehen testuingurua. Bertan gertatzen diren elementu eta

naturako fenomeno anitzek haien arreta erakarriko dute eta aukera paregabea izango dira haien jakinmina sustatzeko ezagutuz doazen heinean. Ingurune fisiko eta naturalarekiko duten jarrerak neurri handi batean baldintzatuko ditu haien esperientziak eta ikaskuntzak. Horrela, hasieratik natura-ingurunera eta bertako izaki bizidun eta bizigabeetara hurbilketa bat egin behar zaie hurrei, haien adinarekin eta gaitasunarekin posible den zaintza eta errespetu guztiarekin.

Eskolako eleaniztasunaren aberastasuna, eta kasu horretan familian erabiltzen ez den hizkuntza ofiziala eta atzerriko hizkuntzak ikastea bereziki garrantzitsua den elementua da. Izan ere, haur bakoitzaren familian erabiltzen ez den hainbat hizkuntzarekin harremanetan dago eta haurra horietara hurbiltzen da interakzioen eta ekintza ludikoen bidez. Egoera horretan errespetuan eta norberaren eta besteen hizkuntza-ezagutzaren eta ezagutza soziokulturalen balioespenean hezteko beharra sortzen da. Horrela, hizkuntza eta dialekto aniztasuna mundua gehiago eta hobeto ezagutzeko tresnak ematen dituen elementu aberasgarri gisa ulertzen da. Gizarte- eta kultura-adierazpenak ere komunikaziorako inguru abantailatsuak dira. Haurren hizkuntza-aniztasunak kodeen arteko antzekotasunak eta desberdintasunak antzematea eragiten du eta kultura-erreferentzia anitzekiko sentimena garatzea. Haur-literaturari arreta berezia eskaintzen zaio. Espero da guzti horretatik hizkuntza eta kultura-adierazpen desberdinen artean ñabarduraz betetako elkarrizketa kritikoa sortzea eta ondorioz, ezagutza inplizitu sorta bat sortzea. Prozesu horretan hitzak kultura-ezagutza aberasteko eta sentimena eta sormena garatzeko loturak izango dira eta hurrek horietara iristeko bidea zabalduko zaie.

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Lehen zikloa	Bigarren zikloa
1. kompetentzia espezifikoa	
<p>1.1. Beste pertsonekin lotura afektiboak sortzea eta indartzea, interesez interakzioetan eta eguneroko komunikazioa-testuinguruetan parte hartuta eta hainbat komunikazioa-sistema erabilia.</p> <p>1.2. Komunikazio-egoeretan espontaneotasunez parte-hartzea, postura, keinuak eta mugimenduak hizketakideetara moldatuz.</p> <p>1.3. Beharrak, sentimenduak eta bizipenak adieraztea komunikazio-estrategiak erabilia eta lengoia eta hizkuntza desberdinek eskaintzen dituzten aukerak aprobetxatuta, guzti hori jakinminez eta gozatuz.</p> <p>1.4. Gizarte-interakzioetan inizatiba izatea,</p>	<p>1.1. Era aktiboan, espontaneoan eta errespetuzkoan bakoitzaren ezberdintasunekin geroz eta zailagoak izango diren hainbat komunikazio-egoeretan parte hartzea. Horretarako lengoia eta hizkuntza ezberdinen adierazteko aukerak ikertzea eta komunikazio-errepertorioa proposamenetara, hizketakideetara eta testuingurura egokitzea.</p> <p>1.2. Lengoaia eta Hizkuntza ezberdinak erabiltzen diren egoeretan parte hartzea, interesa, jakinmina eta hizkuntza-profil aniztasunarekiko errespetua erakutsiz.</p> <p>1.3. Hainbat bitarteko eta tresna digitalen erabilerara gerturatuz, modu birtualean jardutea.</p>

<p>komunikazio egoerez gozatuz errespetuzko jarrerarekin.</p> <p>1.5. Lengoia eta hizkuntza ezberdinak erabiltzen diren egoeretan parte hartzea hizkuntza-profil aniztasunarekiko interesa eta jakinmina adieraziz.</p>	
<p>2. konpetentzia espezifikoa</p>	
<p>2.1. Inguruneko estimulu eta mezuak interpretatzea eta era egokian erantzutea.</p> <p>2.2. Sentsazioak, sentimenduak eta emozioak adieraztea hainbat arte- eta kultura-adierazpenen aurrean.</p>	<p>2.1. Arte-adierazpenen bidez edo formatu digitalean igorritako mezuak interpretatzea igorlearen asmoa zein den identifikatuz eta jakinminezko eta ardurazko jarrerarekin.</p>
<p>3. konpetentzia espezifikoa</p>	
<p>3.1. Ahozko hizkuntza beharrak, sentimenduak, desioak, emozioak, bizipenak adierazteko erabiltzea; ekintzak erregulatzeko eta hainbat egoera eta testuingurutan interakzioak izateko.</p> <p>3.2. Hainbat lengoia hizkuntzaren adierazpenerako aukerak esploratzea, hizkuntza horietako berezko baliabideak eta materialak erabiliz.</p> <p>3.3. Mezuak sortzea komunikazio-errepertorioa segurtasunez eta konfiantzaz zabalduz eta aberastuz.</p>	<p>3.1. Ahozko-hizkuntza era praktikoan erabiltzea hizkuntza-errepertorioa zabalduz eta pixkanaka solas eraginkor bat eraikitzeko, antolatutako eta testuinguru foral eta informaletan koherentzia duena.</p> <p>3.2. Ahozko hizkuntza erregulaziorako tresna gisa segurtasunez eta konfiantzaz erabiltzea beste pertsonekin izaten dituzten interakzioetan.</p> <p>3.3. Ahozko kontaketa bidez ideiak espontaneotasunez ekartzea gogora eta adieraztea.</p> <p>3.4. Sorkuntza plastikoak egitea hainbat material eta teknika erabiliz eta behar denean talde-lanean era aktiboan parte-hartzea.</p> <p>3.5. Dramatizazio- eta musika-proposamenak interpretatzea hainbat tresna, baliabide eta teknika erabiliz eta esploratuz.</p> <p>3.6. Norberaren mugimendua era harmoniatsuan besteenera eta gorputz-adierazpen libre gisa, espaziora egokitzea interesa eta inizatiba adieraziz.</p> <p>3.7. Intuiziozkoak eta ikusmenezkoak diren hainbat erreminta edo aplikazio-digital erabiltzea sormenez beren burua adierazteko.</p>
<p>4. konpetentzia espezifikoa</p>	
<p>4.1. idatzizko-hizkuntzarako hurbilketa-jarduera ludikoetan era aktiboan parte hartzea.</p> <p>4.2. Idazketa zehaztugabe, espontaneo eta ez-konbentzionaletara jotzea, eta</p>	<p>4.1. Kode-idatzien bidez komunikatzeko interesa adieraztea, konbentzionalak izan ala ez, sormenezko funtzioa baloratu.</p> <p>4.2. Testuaren eta paratestuaren ezaugarri batzuk identifikatzea gizarte-erabilera duten</p>

<p>komunikazio-asmoko bere produkzioei gehitzea.</p>	<p>eta aurreiritzi eta estereotipo sexistarik ez duten erabilera sozialeko liburuetan lagundutako ikerketaren bidez.</p> <p>4.3. Liburutegira jotzea gozamina lortzeko erabilerarako arauak errespetatuz.</p>
<p>5. Konpetentzia espezifikoa</p>	
<p>5.1. Taldearen hizkuntza- eta kultura-errealitatean naturaltasunez harremanak izatea.</p> <p>5.2. Haur-literaturekin, musika-lanekin, ikus-entzunezko lanekin, dantzekin edo dramatizazioekin lotutako banakako eta taldeko jardueretako interesa eta gozamina adieraztea, jarrera partehartzailearekin aurrera eginez.</p>	<p>5.1. Bere ingurunean hizkuntza- eta kultura-aniztasunean normaltasunez harremanak izatea, beste hizkuntza, etnia eta kultura batzuekiko interesa adieraziz.</p> <p>5.2. Errutinekin eta eguneroko egoerekin lotutako komunikazio-interakzioetan atzerriko hizkuntzarekin parte hartzea.</p> <p>5.3. Haur-literaturara hurbiltzeko jardueretan parte hartzea, bai banakakoetan, bai elkarriketa testuinguruetan eta testuinguru partehartzaileenetan.</p> <p>5.4. Emozioak, ideiak eta pentsamenduak arte- eta kultura-adierazpenen bidez adieraztea, hezkuntza prozesuaz gozatuz.</p> <p>5.5. Arte-adierazpenen aurrean gustuak, lehentasunak eta iritziak adieraztea, horien gozamenak sorrarazten dizkien emozioak azalduz.</p>

OINARRIZKO JAKINTZAK

<p>Oinarrizko jakintzak. Lehen zikloa.</p>
<p>A. Asmoa eta komunikazio-interakzioen elementuak.</p>
<p>Komunikatzeko nahia. Emozioa eta hurbiltasuna komunikazio-harremanaren oinarri gisa.</p>
<p>Aurpegiaren eta gorputzaren bidezko adierazpena: intentziorako keinuak, beharra, aldartea eta horiekin lotutako sentzioak.</p>
<p>Kontaktuaren eta ikusmenaren bidezko trukea.</p>

Tonuaren eta emozioaren eta posturaren bidezko lehenengo interakzioak. Aurpegi eta keinu bidezko adierazpenak. Harremana gorputzarekin.
Haur-kantak eta magaleko jolasak.
Komunikazio-jarrera adierazgarriak: elkarren arteko arreta, begirada erreferentziala eta helduaren emozio-adierazpenen ulermena eta horien aurreko erreakzioa.
Partekatzeko objektuak bitartekari gisa lehenengo interakzioen testuinguruetan.
Trukeak errazten dituzten estrategiak: hizketakideari begietara begiratzea, entzute adia eta hitz egiteko itzarotea.
Txanda elkarrizketan eta txandakatzea errespetua eta berdintasuna sustatzen dituzten komunikazio-egoeretan.
B. Hizkuntzak eta beren hiztunak.
Norbanakoaren hizkuntza-errepertorioa.
Taldeko eta inguruneko hizkuntza-errealitatea. Haien behar edo interesei erantzuten dieten hitzak eta esamoldeak.
C. Ahozko hitzeko komunikazioa. Adierazpena-ulermena-elkarrizketa
Ahozko hizkuntza eguneroko egoeretan: soinuekin izandako lehenengo elkarrizketak eta interakzio-jolasak.
Beharren, bizipenen eta emozioen adierazpena.
Ahozko hizkuntza norberaren jarrera erregulatzeko.
Hizkuntza-errepertorioa: komunikazio-egoerak, taldeko elkarrizketak, lexikoa eta solasa.
Soinu-adierazpena eta hitzen artikulazioa. Imitaziozko, hizkuntzaren bidezko eta entzumenaren-prestaketarako jolasak.
Mundua eta mezuak ulertzea entzute aktibo aktiboaren bidez.
Hiztegia. Errealitatea izendatzea.

D. Idatzizko hizkuntzara hurbiltzea.

Idatzizko formak eta inguruneko beste sinbolo batzuk.

Idatzizko hizkuntzaren erabileretara hurbiltzea.

Irakurketa-ereduen eta erreferentzia-ereduen bidezko irakurketa.

Aurreiritzirik gabeko haur-literaturako ahozko eta idatzizko testuak, XXI. mendeko erronkei erantzuten dietenak eta bakearen kulturaren, haurraren eskubideen, generoen arteko berdintasunaren eta aniztasun etniko eta kulturalen inguruko balioak garatzen dituztenak.

Irakurketarako egoerak. Lotura afektiboak eta jolasaren bidezko loturak erreferentziazko irakurketa-ereduen bidez.

E. Hizkuntza eta musika-lengoaia.

Kantak eta beste musika-adierazpen batzuk ezagutzea, baloratzea eta errepikatzea. Adierazten dituzten sentimenduak eta emozioak.

Ahotsaren, gorputzaren, objektuen eta musika-tresnen soinua sortzeko eta adierazpenerako aukerak.

Ingurunea ezagutu eta horretaz gozatzeko entzumena erabiltzea.

Soinua, doinua eta erritmoa.

F. Hizkuntza eta adierazpen plastikoa eta bisuala.

Materialak, koloreak, testurak, teknikak eta plastikarako prozedurak.

Adierazpen plastikoak eta bisualak. Beste arte-adierazpen batzuk.

G. Hizkuntza eta gorputz-lengoaia.

Keinuaren eta mugimenduaren bidezko adierazpen askea.

Espazioan zehar lekualdatzea.

Imitazio-jolasak txotxongiloen, panpinen edo irudikapen espontaneoko beste objektu batzuen bidez.

Oinarrizko jakintzak. Bigarren zikloa.

A. Komunikazio-asmoa eta komunikazio-interakzioa.

Komunikazio-errepertorioa eta hitzik gabeko komunikazioko elementuak.

Pertsonarteko komunikazioa: enpatia eta asertzioa.

Hizkuntza-harremanerako gizarteko arauak errespetua eta berdintasuna sustatzen duten komunikazio-egoeretan: arreta, entzute aktiboa, hitz egitekokaldiak eta txandakatzea.

B. Hizkuntzak eta horien hiztunak.

Norbanakoaren hizkuntza-errepertorioa.

Inguruneko hizkuntza-errealitatea. Haurren behar edo interesei erantzuten dieten formulak eta esamoldeak.

Atzerriko hizkuntzara hurbiltzea. Oinarrizko komunikazio praktikorako elementuak.

C. Ahozko hitzezko komunikazioa. Ulermena - adierazpena - elkarrizketa.

Ahozko hizkuntza eguneroko egoeretan: elkarrizketak, gizarte-interakzioko jolasak eta bizipenak adierazteko jolasak.

Ahozko testu formalak eta informalak.

Mezuen komunikazio-interakzioa.

Ekintza segidak berbaz adieraztean planifikatutako ekintza batean.

Entzunezko bereizketa eta kontzientzia fonologikoa.

D. Idatzizko hizkuntzara hurbiltzea.

Irakurtzeak eta idaztearen erabilerak gizartean. Komunikazio-egoeren funtzioak eta esangura.

Hainbat euskarritan idatzitako testu idatziak.

Komunikazio-asmoa eta testuaren eta paratestuaren oinarriko ezaugarrietara hurbiltzea. Interpretaziorako eta ulermenerako lehenengo hipotesiak.
Idazketa-sistemaren ezaugarriak: hipotesi kuantitatiboak eta kualitatiboak.
Kode idatzira hurbiltzea, zehaztu gabeko idazketetatik aurrera eginez eta eboluzio-prozesua adieraziz.
Adierazpen grafikorako beste kode batzuk: irudiak, sinboloak, zenbakiak...
Informazioa bilatzeko, birlantzeko eta adierazteko estrategietara hurbiltzea.
Banakako irakurketarako egoerak edo irakurketa-ereduen bidez.
E. Literatura ikasketara hurbiltzea.
Aurreiritzirik gabeko haur-literaturako ahozko eta idatzizko testuak, XXI. mendeko erronkei erantzuten dietenak eta bakearen kulturaren, haurren eskubideen, generoen arteko berdintasunaren eta aniztasun etniko eta kulturalen inguruko balioak garatzen dituztenak.
Lotura afektiboa eta jolasaren bidezko loturak literatura-testuekin.
Aurreiritzi eta estereotipo sexistarik gabeko literatura-testuen inguruko elkarrizketak.
F. Hizkuntza eta musika-lengoaia.
Ahotsaren, gorputzaren, haurren inguruneke ohiko objektuen soinua sortzeko eta adierazpenerako aukerak.
Musika-proposamenak hainbat formatutan.
Soinua, isiltasuna eta horien ezaugarriak. Musikaren kodea.
Adierazpen-asmoa musika sorkuntzetan.
Gozatzeko musika entzutea.
G. Hizkuntza eta adierazpen plastikoa eta bisuala.

Plastikarako egindako materialak eta bestelakoak, elementuak, teknikak eta plastikarako prozedurak.

Adierazpen-asmoa sorkuntza plastiko eta piktorikoetan.

Adierazpen plastiko anitzak. Beste adierazpen artistiko batzuk.

H. Hizkuntza eta gorputz-lengoaia.

Norberaren gorputzaren adierazteko eta komunikatzeko aukerak aurreiritzi eta estereotipo sexistarik gabeko banakako eta taldeko jardueretan.

Gorputz- eta antzerki-adierazpeneko jolasak.

I. Teknologia digitalak.

Aplikazioak eta erreminta digitalak informazioa bilatzeko eta prozesatzeko, sortzeko, harremanetarako eta kooperazio digital barneartzaile eta berdinzalea eraikitzeko.

Teknologia digitalen erabilera osasuntsu eta arduratsua.

Irakurmena eta irudien eta baliabide digitalen bidez jasotako informazioaren interpretazioa.

Haurraren inguruko teknologia-elementuen funtzio hezigarria.